

ČESKÉ STŘEDISKO UNIMA ◦ CENTRE TCHEQUE DE L' UNIMA

Poselství ke Světovému dni divadla loutkářství 21. března 2023

Světovým dnem loutkářství ustanovila 21. březen Mezinárodní unie loutkářů UNIMA poprvé v roce 2000. Na celém světě se na počest loutkářského oboru koná řada akcí a k sepsání poselství je každoročně vyzvána významná světová osobnost loutkového divadla. V letošním roce se této pocty dostalo Nině Malíkové, české dramaturgyni, redaktorce, odbornici na loutkové divadlo a dlouholeté předsedkyni Českého střediska UNIMA, která se zasloužila o zápis českého a slovenského loutkářství na Seznam světového nemotného dědictví UNESCO. Světový den loutkářství se v současné době v jednom týdnu propojuje se Světovým dnem divadla (27. března) a Světovým dnem divadla pro děti a mládež (20. března).

Nina Malíková – dramaturgyně, redaktorka, odbornice na loutkové divadlo

V posledních letech vinou pandemie, válečných konfliktů a stupňujících se hospodářských problémů situace kolem nás není dobrá a všechny tyto trable dohromady vzbuzují napětí, strach a obavy z budoucnosti. Do našich myslí a na naše tváře se dostala starost.

Neumím si dobře představit, jak to bylo v minulých staletích, ale pokud člověk trochu více studuje historii ví, že podobné situace – byť v jiné podobě a v jiném uspořádání světa – tu už byly. I přes to všechno ale lidé věřili na lásku, měli děti, a stále se snažili nejen přežít, ale žít.

I v těch nejchmurnějších časech tu bylo něco, co jim pomáhalo – a z řady historických pramenů víme, že to bylo také loutkové divadlo a jeho odvěká magická síla. Ta síla byla v samotných základech loutkového divadla, kterými je divadelní, stylizovaná podoba projevů našeho lidského konání, jeho zrcadlení a díky loutkám pomocí metafory nejen zobrazení, ale také někdy humorné, jindy vážné hledání východiska.

Loutkové divadlo zde bylo často právě pro ten odraz našich životů ztělesněním protestu proti neměnné síle osudových předurčení, pro pohled na ty nejsvůznější životní situace, ať už osobní, nebo celospolečenské, v jejich karikatuře či glorifikaci. Možnosti loutkového divadla se v poslední době rozšířily a umění loutkového

divadla jako součásti divadelní kultury vůbec se ve XX. a XXI století dostalo celosvětového uznání jako ještě nikdy předtím. Někde se znovu vracíme k jeho tradičním projevům, někde se loutkové divadlo spojuje s projevem techniky a jejími multimediálními možnostmi pro syntézu v novém smyslu i výrazu, ale své pevně dobyté postavení statečně hájí.

Všichni věříme a chceme věřit, že bude svět přece jen lepší, než se nám právě zdá. Nezabýváme se proto pro naše obavy radostí ze života, uvěřme v to, že jsou Pulcinella, Punch, Guignol, Kašpárek, Karagöz, Vidúšaka a další z té nekonečné řady loutkových hrdinů lidské komedie stále těmi, kterým v jejich vítězném zápase se Smrtkou můžeme věřit jako už tolik generací před námi. Neuzavírejme se do svých starostí a snažme se s pomocí loutkového divadla v jeho nejrůznějších formách znovu povolat do zbraně radost a potěšení z tvorby i ze hry.

Nina Malíková vystudovala Filozofickou fakultu Karlovy univerzity v Praze, obor Historie a teorie divadla. Po absolutoriu pracovala jako lektorka a posléze dramaturgyně v činoherních divadlech v Hradci Králové a v Divadlo S. K. Neumanna (dnes Divadlo pod Palmovkou) v Praze. Zde se seznámila s řadou významných osobností českého divadelního života. V Hradci Králové spolupracovala mj. s režisérem Miroslavem Vildmanem, který formoval první léta Divadla DRÁK v Hradci Králové ještě před Josefem Kroftou. V letech 1998-2016 působila jako dramaturgyně v loutkovém divadle Lampion na Kladně.

Hned po studiích začala pracovat zároveň jako pedagožka na Katedře loutkového divadla (později Katedře alternativního a loutkového divadla) Divadelní fakulty AMU, kde přednášela a doposud přednáší historii českého a světového loutkového divadla. O českém loutkovém divadle přednášela i v zahraničí (Francie, Belgie, Německo, Španělsko) a zúčastnila se aktivně také řady workshopů a seminářů v Evropě i mimo ni (zejména Kanada, Jižní Korea).

Dlouhodobě působila jako odbornice na současné české loutkové divadlo v Divadelním ústavu (dnes Institut umění – Divadelní ústav) v Praze, kde připravila odborné publikace týkající se historie českého loutkového divadla. Byla autorkou většiny hesel části o českém divadle pro *Worldwide Encyclopedia of Puppetry Arts*, editorkou prvního vydání publikace *Czech Puppet Theatre Yesterday and Today* a editorkou publikace *UNI...CO? UNIMA* věnované počátkům a historii Světové loutkářské unie. Její práce zahrnuje také koncept výstav několika o českém loutkovém divadle, z nichž nejvýznamnější byla výstava *Strings Attached: The Living Tradition of Czech Puppetry*, kterou Institut umění – Divadelní ústav v roce 2013 připravil pro Columbus Museum of Art v USA. Překládá z francouzštiny divadelní hry i odbornou literaturu (například Charles Magnin: *Dějiny loutkového divadla v Evropě*, 2005-2010). Spolupracovala a spolupracuje s odbornými divadelními časopisy (nejen loutkářskými) v ČR i v zahraničí. V letech 1993-2015 byla redaktorkou a později šéfredaktorkou časopisu *Loutkář*, kde publikuje dodnes.

Nina Malíková navázala a pokračuje v práci svého otce dr. Jana Malíka, autora a režiséra loutkových her, technologa a organizátora, dlouholetého generálního sekretáře UNIMA, a to ať už na poli loutkářské historie, divadelních recenzí a publicistiky nebo v organizační práci, která souvisí jak s UNIMA, tak s problémy a rozvojem současného českého loutkového divadla.